2024(2)THCR

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానము, హైదరాబాద్.

గౌరవ న్యాయమూర్తి కె. సురేందర్

క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం. 779/2010

తీర్పు తేదీ: 19.06.2024

కోట్ల నర్సింలు

వర్సెస్

ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్, ఏసిబి, హైదరాబాద్ రేంజ్ ద్వారా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం

తీర్పు:

1. C.C.No.8/2007 లో 18.06.2010 నాటి తీర్పులో ఎస్పీఈ మరియు ఏసీబీ కేసుల అదనపు ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి, సిటీ సివిల్ కోర్టు, హైదరాబాద్, అవినీతి నిరోధక చట్టం, 1988లోని సెక్షన్లు 7 మరియు 13(1)(డి) ఆర్/డబ్ల్యూ 13(2) కింద అప్పీలుదారుని దోషిగా నిర్ధారించబడ్డాడు మరియు ఆ రెండు అభియోగాల కింద రెండేళ్ల కఠిన కారాగార శిక్ష విధించారు, దాని తో అసంతృప్తికి గురై ప్రస్తుతం అప్పీల్ దాఖలు చేశారు.
2. సంక్షిప్తంగా, P.W.1/డిఫాక్టో ఫిర్యాదుదారు కేసు ఏమిటంటే, అతను షైపూర్ గ్రామంలో 1.24 గుంటల భూమిని అమ్మకపు ఒప్పందం ప్రకారం కొనుగోలు చేశాడు. సరిహద్దులను నిర్ణయించడానికి, అతను భూమికి వెళ్ళాడు, కానీ ఇరుగుపొరుగువారు అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారు. ఆ కారణంగా, విక్రేత/P.W.2 నుండి జిపిఏ పొంది మరియు సివిల్ దావా దాఖలు చేసి, నిషేధ ఉత్తర్వులను పొందారు. రెవెన్యూ రికార్డుల్లో సర్వే నంబరును సరిచేయాలని 19.01.2005న MROకు దరఖాస్తు చేశారు. మళ్లీ 18.03.2005న RDOకు దరఖాస్తు చేయగా, ఆయన MROకు ఆమోదం తెలిపారు.
3. ఇక్కడ అప్పీలుదారు/A1, MRO కార్యాలయంలో సీనియర్ అసిస్టెంట్ గా పనిచేస్తున్నారు. A2 (నిర్దోషి) డిప్యూటీ MROగా పనిచేస్తున్నాడు. P.W.1 యొక్క పనికి హాజరు కావడానికి రూ.5,000/- మొత్తాన్ని అప్పీలుదారు డిమాండ్ చేశారు. P.W.1 మళ్ళీ 13.04.2005 న అప్పీలుదారును కలిశారు. అయితే, లంచం మొత్తాన్ని రూ.5,000/- నుండి రూ.2,000/-

కు తగ్గించారు. అప్పీలుదారు చేసిన డిమాండ్ తో విసిగిపోయి Ex.P1 ఇచ్చి 19.04.2005న ఏసీబీకి ఫిర్యాదు చేశారు. 21.04.2005న డీఎస్పీ ట్రాప్ ఏర్పాటు చేశారు.

4. 21.04.2005న ఏసీబీ కార్యాలయానికి వెళ్లిన P.W.1, అక్కడ స్వతంత్ర మధ్యవర్తి/P.W.3 మరియు డీఎస్పీతో పాటు మరొకరు, ఇన్స్పెక్టర్ మరియు ఇతర ట్రాప్ పార్టీ సభ్యులు ఉన్నారు. ముందస్తు ట్రాప్ కార్యకలాపాలు నిర్వహించబడ్డాయి మరియు ఉదయం 8.45 గంటలకు ముగిశాయి. ట్రాప్ పార్టీ ఉదయం 11.30 గంటలకు తాండూరులోని నిందితుడి కార్యాలయానికి చేరుకుంది. P.W.1 కార్యాలయంలోకి వెళ్లి అప్పీలుదారును కలిశారు. రెవెన్యూ రికార్డులో నమోదులను సరిచేసే పని గురించి అడిగినప్పుడు, అప్పీలుదారు ఆ మొత్తాన్ని చెల్లించాలని డిమాండ్ చేశారు. అందుకు అనుగుణంగా P.W.1 ఆ మొత్తాన్ని అందజేశారు. అప్పుడు అప్పీలుదారు ఒరిజినల్ మెమో Ex.P4ను P.W.1కు ఇచ్చాడు. ఆ తర్వాత P.W.1 బయటకు వెళ్లి ట్రాప్ పార్టీకి సైగ చేశాడు. ట్రాప్ పార్టీ కార్యాలయంలోకి ప్రవేశించింది. రంగు పూసిన డబ్బు లంచం మొత్తాన్ని అప్పీలుదారు హ్యాండిల్ చేశాడో లేదో తెలుసుకోవడానికి అప్పీలుదారుని చేతికి సోడియం కార్బొనేట్ ద్రావణ పరీక్ష నిర్వహించారు. కుడిచేతి పరీక్షలో పాజిటివ్ రాగా, ఎడమ చేతికి నెగెటివ్ వచ్చింది. అంతేకాకుండా, అప్పీలుదారుడు తన కుడి వైపు ప్యాంట్ జేబులోంచి రూ.1,500/- అందజేశారు. మిగిలిన రూ.500/- గురించి ప్రశ్నించగా, ఆ మొత్తం డిప్యూటీ ఎమ్మార్వోగా ఉన్న రెండో నిందితుడి వద్ద ఉందని తెలిసింది. A2 టేబుల్ డ్రాయర్ నుంచి రూ.500/- స్వాధీనం చేసుకున్నారు. A2 చేతుల్లో సోడియం కార్బోనేట్ ద్రావణ పరీక్ష చేయబడింది కానీ రెండు చేతుల్లో పరీక్ష ప్రతికూలంగా ఉండింది.

5. Ex.P12 కింద పోస్ట్ ట్రాప్ ప్రొసీడింగ్స్ ముగిశాయి మరియు అప్పీలుదారు ఇచ్చిన పత్రాలు మరియు స్టేట్మెంట్లను స్వాధీనం చేసుకోవడంతో సహా అన్ని విషయాలు పంచనామాలో చేర్చబడ్డాయి, ఇది Ex.P12.

6. దర్యాప్తును ఇన్స్పెక్టర్/P.W.8కి అప్పగించారు, ఆయన దర్యాప్తు పూర్తి చేసిన తర్వాత చార్జిషీట్ దాఖలు చేశారు. P.W.8 ట్రాప్ సమయంలో P.W.7 ట్రాప్ వేసుకునే అధికారికి మరియు ట్రాప్ పార్టీ సభ్యునికి కూడా సహాయం చేసింది.

7. చట్టంలోని సెక్షన్ 7 మరియు 13(1)(డి) కింద అభియోగాలు మోపిన ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి విచారణ ప్రారంభించారు. ప్రాసిక్యూషన్ తరపున P.Ws.1 నుండి 8 మరియు Exs.P1

నుంచి P21 వరకు రికార్డ్ చేయబడ్డాయి. MOs.1 నుండి 13 వరకు కూడా రికార్డులో ఉంచబడ్డాయి. అప్పీలుదారు తరపున, D.Ws.1 మరియు 2 విచారించబడ్డారు మరియు Exs.D1 నుండి D4 వరకు గుర్తించబడ్డాయి.

8. P.W.1 పేర్కొన్న డిమాండ్ నమ్మదగినదిగా ఉందని మరియు రికవరీ డిమాండ్ యొక్క అనుసందానంతో ధృవీకరించబడిందని ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి కనుగొన్నారు. ఇంకా, Rs.500/- మొత్తాన్ని అప్పీలుదారుడు రెండవ నిందితుడికి పంపించాడు. అయితే, 2వ నిందితుడి చేతులు ప్రతికూలంగా ఉన్నాయని, ఫిర్యాదులో A2కు వ్యతిరేకంగా ప్రస్తావన లేదని పేర్కొంటూ ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి 2వ నిందితుడికి అనుమానం యొక్క ప్రయోజనాన్ని వ్యక్తం చేశారు.

9. పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ P.W.1 కొనుగోలుదారుడు కాదని, MRO కార్యాలయంలో పని ఉన్న వ్యక్తులకు డబ్బు తీసుకొని తన సేవలను విస్తరించే పైరవిదారు లేదా ఏజెంట్ అని వాదించారు. ఎంట్రీలు చేయడానికి అసలు భూమి యజమానిని తీసుకురావాలని అప్పీలుదారు P.W.1 ను కోరడంతో, P.W.1 అప్పీలుదారును ప్రశ్నించారు మరియు అతనితో వాగ్వాదానికి దిగారు. ఆ కారణంగానే, అప్పీలుదారుపై తప్పుడు కేసు పెట్టారు. జిపిఎ యొక్క కాపీ అయిన Ex.P 6, Ex.P 5 పై అంగీకారం తీసుకున్న తరువాత మెమో Ex.P 4 ను P.W.1 కు అందజేసిందని కూడా వాదించబడింది. ఇంకా, అప్పీలుదారుడు అల్మారాలో ఫైలును ఉంచుతున్నప్పుడు, P.W.1 ఆ మొత్తాన్ని తన జేబులో పెట్టా   . అప్పీలుదారు యొక్క వాదన సంభావ్యమైనది మరియు A2 నుండి స్వాధీనం చేసుకున్న మొత్తానికి సంబంధించి ప్రాసిక్యూషన్ నుండి ఎటువంటి వివరణ లేదు. ఈ పరిస్థితుల్లో ప్రాసిక్యూషన్ వాదన సరైనదేనా అనే సందేహాలు తలెత్తుతున్నాయని మరియు తదనుగుణంగా తీర్పును వెనక్కి తీసుకోవాలని కోరారు.

10. మరోవైపు, అప్పీలుదారుతో ఒక దరఖాస్తును దాఖలు చేయడం మరియు పని పెండింగ్లో ఉండటం వివాదాస్పదం కాదని స్పెషల్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ పేర్కొన్నారు. అప్పీలుదారుని జేబులో నుండి ఆ మొత్తాన్ని రికవరీ చేయడంపై ఎలాంటి వివరణ లేదు. ప్రస్తుత కేసు వాస్తవాలలో, అప్పీలుదారుపై అనుమానం తలెత్తుతుంది, అతను తన భారాన్ని తీర్చడంలో విఫలమయ్యాడు. ఈ కారణంగా, ట్రయల్ జడ్జి నమోదు చేసిన శిక్షలో జోక్యం చేసుకోలేము.

11. పిటిషనర్ తరఫున వాదించిన న్యాయవాది ఈ క్రింది తీర్పులపై ఆధారపడి ఉన్నారు:

i) **బి. జయరాజ్ వర్సెస్ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం (2014(13) ఎస్ సి సి 55)** : అవినీతి నిరోధక చట్టంలోని సెక్షన్ 7 మరియు 13 (1) (డి) ఆర్/డబ్ల్యు 13 (2) కింద శిక్షార్హమైన నేరాలను నిరూపించడానికి డిమాండ్ అనివార్యమైనది అని సుప్రీంకోర్టు ముగ్గురు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం పేర్కొంది. పైన పేర్కొన్న నేరాలను రుజువు చేయడానికి లంచం మొత్తాన్ని రికవరీ చేస్తే సరిపోదని అభిప్రాయపడింది. డిమాండ్ చేసినట్లు రుజువు ఉంటేనే లంచం తీసుకున్న ఆధారాలు లభిస్తాయని పేర్కొంది . అంతేకాకుండా లంచం డిమాండ్ చేసినట్లు రుజువులు ఉంటేనే చట్టంలోని సెక్షన్ 20 ప్రకారం కేసు నమోదు చేయవచ్చని పేర్కొంది.

ii) **ఎన్.విజయకుమార్ వర్సెస్ తమిళనాడు రాష్ట్రం (2012(3) ఎస్ సి సి 687):** సుప్రీంకోర్టు త్రిసభ్య ధర్మాసనం బి.జయరాజ్ వర్సెస్ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం 2014 (13) ఎస్ సి సి ఇచ్చిన తీర్పును సమర్థించింది మరియు అనుసరించింది.

iii) **పి.సత్యనారాయణ మూర్తి వర్సెస్ జిల్లా ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీసు, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం (2015(10) ఎస్ సి సి 152):** అవినీతి నిరోధక చట్టంలోని సెక్షన్ 7 మరియు 13 (1) (డి) ఆర్/డబ్ల్యు 13 (2) కింద శిక్షార్హమైన నేరాలకు చట్టవిరుద్ధమైన సంతృప్తి డిమాండ్ రుజువు అని సుప్రీంకోర్టు యొక్క ముగ్గురు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం పేర్కొంది. పైన పేర్కొన్న ఆరోపణలను నిరూపించడానికి కేవలం చట్టవిరుద్ధమైన సంతృప్తిని అంగీకరించడం మరియు తిరిగి పొందడం సరిపోదని కూడా అభిప్రాయపడింది.

iv) **కె. శాంతమ్మ వర్సెస్ తెలంగాణ రాష్ట్రం – MANU/SC/0218/2022:** సుప్రీం కోర్టు ద్విసభ్య ధర్మాసనం పి.సత్యనారాయణ మూర్తి వర్సెస్ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం – 2015(10) ఎస్ సి సి 152 ఇచ్చిన తీర్పుపై ఆధారపడింది మరియు అనుసరించింది.

v) **పంజాబ్ రావు వర్సెస్ మహారాష్ట్ర రాష్ట్రం – 2002(10) ఎస్ సి సి 371:** Cr.P.C లోని సెక్షన్ 313 కింద ఇంచ్చిన వివరణను పరిగణలోకి తీసుకుని నిందితుడిని నిర్దోషిగా ప్రకటించింది.

vi) **బన్సిలాల్ యాదవ్ వర్సెస్ బిహార్ రాష్ట్రం – 1981(3) ఎస్ సి సి 69:** నిందితుడు కొట్టడాన్ని సమర్థించినప్పుడు చట్టంలోని సెక్షన్ 20 కింద ఈ వాదనను లేవనెత్తడానికి వీల్లేదు.

12. ప్రశ్నలోని పని 06.04.2005 న పూర్తయిందని అంగీకరించిన వాస్తవం. P.W.1 భూయజమాని కాదు మరియు రెవెన్యూ రికార్డులలో మార్పుల కోసం P.W.1 ద్వారా ఎటువంటి దరఖాస్తు చేయలేదు. P.Ws.1 మరియు 2 మధ్య జరిగిన అమ్మకపు ఒప్పందం కూడా దాఖలు కాలేదు. Exs.D1 నుంచి D3 వరకు, P.W.2 తన పొరుగువారిపై సివిల్ కోర్టులో నిషేధాజ్ఞలు దాఖలు చేశాడు మరియు ఆ తరువాత, వివాదాలు పరిష్కరించబడ్డాయి.

13. P.W.1 మరియు P.W.2 మధ్య అమ్మకపు ఒప్పందం, P.W.1 మరియు P.W.2 మధ్య అమ్మకపు లావాదేవీల ఒప్పందాన్ని రుజువుపరచడానికి దాఖలు చేయబడలేదు. Ex.P6 దాఖలు చేయబడింది, అది Ac.1.24 గుంటలకు సంబంధించి, స్పెషల్ పవర్ ఆఫ్ అటార్నీ ఇవ్వబడిందని చూపిస్తుంది. ఏదేమైనా, P.W.1 మరియు P.W.2 మధ్య కుదిరిన అమ్మకపు ఒప్పందానికి సంబంధించి అది ఎక్కడా ప్రతిబింబించదు. P.W.1 మరియు P.W.2 మధ్య ఆమోదయోగ్యంగా అమలు చేయబడిన అమ్మకపు ఒప్పందాన్ని దాఖలు చేయకపోతే, అమ్మకపు లావాదేవీ సరైనది ప్రతికూల అంచనాకు రావాల్సి ఉంటుంది. అంతేకాక, P.W.1 ద్వారా P.W.2 కు డబ్బు చెల్లించినట్లు చూపించడానికి ఎటువంటి రుజువులు దాఖలు చేయబడలేదు. 21.04.2005న ఉచ్చు బిగించారు. రెండేళ్ల తర్వాత చార్జిషీట్ దాఖలు చేశారు. ఏదేమైనా, P.Ws.1 మరియు 2 మధ్య అమ్మకపు లావాదేవీని ప్రతిబింబించే అమ్మకపు దస్తావేజు లేదా ఏదైనా పత్రం దాఖలు చేయబడలేదు.

14. పీడబ్ల్యూ 3, స్వతంత్ర మధ్యవర్తి మరియు డీఎస్పీ/పీడబ్ల్యూ7 ప్రకారం, అప్పీలుదారు ఎలాంటి మొత్తాన్ని డిమాండ్ చేయలేదని మరియు ఇంకా, ట్రాప్ తేదీకి దాదాపు 15 రోజుల ముందే పనులు పూర్తయ్యాయని తెలిపారు. పోస్ట్ ట్రాప్ ప్రొసీడింగ్స్ సందర్భంగా ఆకస్మికంగా ఈ వివరణ ఇచ్చారు.

15. తమ వాదనను నిస్సందేహంగా రుజువు చేయాల్సిన బాధ్యత ప్రాసిక్యూషన్ పై ఉంది. P.W.1 మరియు P.W.2 మధ్య జరిగిన అమ్మకపు లావాదేవీని వివరించడంలో ట్రాప్ రోజున, అప్పీలుదారుడు డిమాండ్ చేసినప్పుడు Rs.2,000/- లంచం మొత్తాన్ని అప్పీలుదారుకు అప్పగించారు. అయితే, మరొక గదిలో ఉన్న టేబుల్ డ్రాయర్ నుంచి ఏ2 నుంచి రూ.500/- స్వాధీనం చేసుకున్నారు. అప్పీలుదారుడు ఏ2 వద్దకు వెళ్లి ఆ మొత్తాన్ని తన టేబుల్ డ్రాయర్లో ఎప్పుడు ఉంచాడనే దానిపై ప్రాసిక్యూషన్ ఎటువంటి ఆధారాలను సమర్పించలేదు. మెమో తీసుకున్న వెంటనే బయటకు వెళ్లి సిగ్నల్ ఇచ్చారని, ట్రాప్ పార్టీ

కార్యాలయంలోకి దూసుకెళ్లి అప్పీలుదారుని ప్రశ్నించారు అని P.W.1 ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్నారు. P.W.1, అప్పీలుదారుని గది నుండి వెళ్ళిపోయిన తరువాత, అప్పీలుదారుడు A2 ఉన్న మరో గదికి వెళ్లాడని చూపించడానికి కార్యాలయంలో సాక్షులను విచారించలేదు. సిగ్నల్ అందిన తర్వాత ట్రాప్ పార్టీ అప్పీలుదారుని హెచ్చరించిన నిర్దిష్ట కాలపరిమితి కూడా రికార్డులో ప్రతిబింబించలేదు. ఎలాంటి సాక్ష్యాధారాలు లేనప్పుడు, అప్పీలుదారుడు A2 గదికి వెళ్ళి ఆ మొత్తాన్ని తన టేబుల్ డ్రాయర్ లో పెట్టాడని భావించలేం. అప్పీలుదారుని గదిలో ఏమి జరిగిందో, సాక్షులు P.W.1 మరియు అప్పీలుదారు. P.W.1 గానీ, మరే ఇతర సాక్షి గానీ అప్పీలుదారు ఆఫీసు గది నుంచి వెళ్లిపోవడం గురించి మాట్లాడలేదు. P.W.1 యజమాని కాదని అప్పీలుదారు ఆకస్మికంగా పేర్కొన్నాడు మరియు అతను భూమి యజమానిని తీసుకురావాలని P.W.1 ను కోరాడు. ఏదేమైనా, అతను GPA కాపీ Ex.P3ను సమర్పించిన తర్వాత ఒరిజినల్ మెమోను అతనికి అందజేశారు. ఇప్పటికే చర్చించినట్లుగా, P.W.1 పైరవికర్ అని, P.W.1 మరియు P.W.2 మధ్య ఎటువంటి అమ్మకపు లావాదేవీ జరగలేదని అప్పీలుదారు యొక్క కేసు. P.Ws.1 మరియు 2 మధ్య ఉన్న సదరు భూమికి సంబంధించి ఎలాంటి అమ్మకపు లావాదేవీకి సంబంధించి ప్రాసిక్యూషన్ ఎటువంటి ఆధారాలు దాఖలు చేయలేదు.

16. ప్రాసిక్యూషన్ విఫలమైంది మరియు A2 నుండి రూ.500/- మొత్తాన్ని ఎలా స్వాధీనం చేసుకున్నారు.

17. జయరాజ్ కేసులో, సత్యనారాయణ్ కేసులో మరియు కె. శాంతమ్మ కేసులో (పైన పేర్కొన్న విధంగా) గౌరవనీయమైన సుప్రీంకోర్టు 'డిమాండ్' యొక్క రుజువు లేనప్పుడు, 'రికవరీ' డిమాండ్ను నిరూపించడానికి ఆధారం కాదని పేర్కొంది. ఈ పరిస్థితులలో, సందేహా ప్రయోజనం అప్పీలుదారునికి విస్తరించబడుతుంది.

18. ఫలితంగా, 18.06.2010 నాటి సి.సి.నెం.8/2007 లోని ట్రయల్ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును కొట్టివేసి మరియు అప్పీలుదారుని నిర్దోషిగా ప్రకటించింది. అప్పీలుదారు బెయిల్ పై ఉన్నందున, అతని బెయిల్ బాండ్లు మూసివేయబడతాయి.

19. తదనుగుణంగా, క్రిమినల్ అప్పీల్ అనుమతించబడింది.

★★★